

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 fnt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simoffy-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

A Bánffy-minisztérium és a magyar udvartartás.

Budapest, január 10.

Bécsből, igen előkelő helyről írják a „Pester Correspondenz“-nek: „Bánffy Dezső báró, az új magyar miniszterelnök a magyar udvartartás ügyében is mindenestre ki fogja eszközölni az elvileg már engedélyezett kívánatok teljesítését, a melyeknek megvalósítása eddig késett. Ennek magyarázata abban van, hogy ő Felsője már régóta különös bizalmával tünteti ki Bánffy bárót, mert ő a korona jogainak és érzelmeinek hagyományos magyar lovagias tiszteletben tartása mellett, miként Fejérváry báró is, mindig bátran fellépett a népszerűség pillanatnyi hangulataival szemben. Nagy előny a magyar szabadelvű kormánypártra, hogy Bánffy bárónak elhűség és következetesség által feltétlenül megbízható politikai nézeteit a korona alkotmányos prerogatíváinak megvédését, valamint a király és a nemzet közti szeretetteljes bizalom és összhang szükségességét illetőleg épp úgy minden körülmények közt bizalomra méltónak tartják, mint Fejérváry báró ismeretes politikai felfogását, a kinek hivatalban maradása szintén nagyon előnyös az új szabadelvű minisztériumra. A közös külügyminisztériumban tehát, — szigorú fenntartása mellett amaz elvnek, hogy a magyar belügyekre való vonatkozásnak még a látszatát is kerülni kell, — valamint osztrák kormánykörökben is rokonszenvvel üdvözik a Bánffy kinevezését magyar miniszterelnökké és hiszik, hogy az ő miniszterelnöksége alatt a szabadelvű pártnak kormányzási célokra most is elegendő ereje belső egyetértésre és a tagok számára gyarapodni fog a pártonkívüli, de szabadelvű program alapján választott képviselők belépése, illetve csatlakozása által.

— **Az új kormány.** Az új miniszteriumnak hivatalos kinevezéséről szóló kir. kéziratok a „Budapesti Közlöny“ mai, szerdai számában fognak közzétetni. Ugyancsak ma d. e. 11 órakor teszik le az új miniszterek az esküt ő felsége a király kezeibe, ezután ő felsége testületileg fogadja az egész kormányt. Cütörtökön delután lesz az új kormány első miniszteri tanácsa a miniszterelnöki palotában, a melyben meg fog állapítani a kormány programja. Pénteken este lesz a szabadelvű párt-
 nak értekezlete, a melyen Bánffy miniszterelnök előadja a kormány programját. Szombaton fogja magát a kormány az országgyűlés mindkét házának bemutatni. A „Times“ hosszabb vezércikkben említi meg a magyar miniszterválságról s Bánffyról szólva azt mondja hogy ha ellene, mint miniszterelnök ellen szervezett támadások fognak intézni, ő elég embernek fog mutatkozni ezek visszaverésére. Bánffy az az ember, a ki minden ellenséggel szemben elégerős. És hogy ha a szabadelvű pártnak kell küzdenie politikai fenn-

állásáért és hatalmának további megvédéseért, a küzdelem egy jobb vezér alatt mindenesetre sikeresebb lesz, mint a mostani volt.

— **Külügyminisztérium és magyar államügyek** Bécsből jeentik a „Pester Correspondenz“-nek, erre felhatalmazott oldalról: „Állítólag a külügyminisztériumból eredő nyilatkozatokról, melyeket a magyar miniszterválságnak Bánffy Dezső báró miniszterelnökké való kinevezése által történő megoldását illetőleg tettek volna, — a Budapesti Hírlap és más magyar lapok bécsi leveleket közölnek, melyeknek az igazsággal és tényleges viszonyokkal ellenkező tartalma csak az illető bécsi lap tudósítók önkényes koholmányain alapul. Különösen fantasztikus képtelenségnek kell kijelentünk azt a hírt, hogy Kálnoky gróf és Bánffy báró közti véleménykülönbség lenne s fenyegetne tovább is, mert a román kormány az a ráfogott lehetetlen szándéka lenne, hogy báró Bánffy miniszterelnökké való kinevezése miatt a magyar államnak és monarchiának diplomáciai nehézségeket okozzon.

Egyes magyar lapokban megjelent téves véleménnyel szemben, mintha a „Fremdenblatt“ utolsó cikkelyei té hivatalos jelleggel vagy irányadó osztrák politikuskéval egyező szövezzel bírnának, — illetékes helyen konstatálják, hogy ugy a külügyminisztériumban, mint az osztrák miniszteriumokban határozottan visszautasítanak minden eszmeközösséget és felelősséget a „Fremdenblatt“ szerkesztőségének em. privat munkáját illetőleg.

— **A volt miniszterek új állásai.** Bécsi lapok szerint a most lemondott kormány számos tagj részvénytársaságoknál fog állást elfoglalni. Wekerle vagy a Pesti Kereskedelmi Bank rég üresedésben lévő elnöki székét, vagy a Pesti hazai takarékpénztárnál Daniel Ernő tisztelettel megüresedett elnökséget fogja elfoglalni. Hieronymi az Unionbank által alapítandó magyar agrárbank elnöke lesz, míg Lukács a magyar folyam és tengerhajózási vállalatnak fog élére állni.

— **Belföldi hírek.** (A kormány programja.) A Bánffy kormány, értesülésük szerint a kormány elnöke igen röviden nyilatkozik a kormány programjáról. Első sorban ki fogja jelenteni, hogy a kormány bírja a király osztatlan bizalmát s miután konstatálta, hogy a kormányalakulás alkotmányosan ment végbe, kijelenti és kifejti a program sarkpontját az egyházpolitikai reform végrehajtását. Együttal érinti a közigazgatás kérdését, olyanformán, hogy a kormány nem csejja a törvényhozás elé vinni a kérdést a folyó országgyűlési ciklusban. A nemzetiségi kérdésben rövid nyilatkozat várható, a mely megerősíti Bánffy Dezső eddigi programját a nemzetiségi kérdésben. — (Wekerle sajtópöré.) Wekerle annak idején sajtópárt indított a Magyarország ellen az „Óriási korrupció“ című cikkek miatt. Az inkriminált cikkek szerzőit: Holló Lajost és Bartha Miklóst most kikrik a képviselőháztól. — (Br. Eötvös Loránd) volt kultusz miniszter visszamegy az egyetemre, de miután miniszteri nyugdíját élvezni fogja, ingyenes előadásokat fog tartani. — (A korona örökösje) Vasárnap együttes ülést tart a képviselőház és a főrendiház, a mely után az egész országgyűlés felvonul a kir. várakba, hol Radványky Béla b. megválasztott koronőr ő felsége kezeite leteszi az esküt. — (A trónörökös rendje.) Hivatalosan megcáfolták, hogy a pragmatica sanctió megváltoztatását a király tervbe vette volna. — (Kitüntetés volt miniszterek.) Lukács Béla és Hieronymi

Károly volt minisztereknek a király a városágos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Külföldi hírek.** (A hármasszóvetség megújítása.) A Daily Newi bécsi tudósítójának értesülése szerint a hármasszóvetségre vonatkozó szerződések 1896. végével lejárnak. A szerződéseket hihetőleg még 1895-ben fogják megújítani. Olaszország ez alkalommal katonai kötelezettségeinek enyhítését fogja kérni s e kérését kétségtelenül teljesíteni is fogják. — (A czárnak találkozója) a magyar királyal és a német császárral immár csaknem bizonyos. — (A kolerá Galicziában.) Bécsből jelentik, hogy az utóbbi huszonnégy órában Galiczia tizennégy községében 18 személy betegedett meg kolerában, öt meghalt, tizenhárom pedig felgyógyult. — (Az olasz népbank bukása.) A Banca popolare romana bukását most tették hivatalosan közzé. A passzívák egy millió lirára rúgnak, melyekkel szemben csak igen nehezen értékesíthető aktívák állnak. — Bindini vezérigazgató öngyilkosságot kísélt meg.

Kezdik már.

Debreczen január 16.

(-é) Alig jött létre az új miniszterium, báró Bánffy a király megbízottja s a parlamenti többség jelöltje vezetése alatt és az ellenzék, mely a mostani válság által keletkezett reményében keserűen csalódott, ujságaiban már is megújítja a harcai kürtöt, s uj s rohamosabb harcra készül a Bánffy-kormány ellen, mint valaha.

Igaz, hogy a józan ész azt parancsolná, hogy várja meg a politikus ember előbb ennek a keletkező kormánynak a programját, alkosson magának arról ítéletet s csak akkor határozza el magát a támogatásra vagy támadásra.

De hát a mi ellenzékünk sok ugyan az ész — majdnem azt mondtuk, hogy quot capita tot sensus — de kevés a — józan ész. Náluk a szenvedély, az idegek lázongása uralkodik az ész felett, s mivel csalódásuk miatt szenvedélyük lángol, idegeik csikorognak: elvesztettek minden önuralmat, s vad támadásra gyűjtik összes erőiket.

Pedig hát az új kormány, még ha azt az előbbi, keletkezését megeözö párthatározat, miniszteri deklaráció s az újévi beszéd tükrében nézzük is, semmiképen nem érdemi meg a már előre való elítélést. Természetes, hogy az egyházügyi reform végrehajtására válnak, mert ezt a király sem perhorreskálja, de hogy mily modorban s nem e oly módon, mely a kedélyeket lecsillapítsa azt majd programjából tudjuk meg. Programpont a közigazgatás államosítása is; ezt a két közjogi alapon álló két ellenzék helyesli. Ámde ellensége a szélsőbal, hogy ennek ellenállása megtöreszék, természetesen szükség szerint beáll akkor ama pártok egyesülése s éppen azért Bánffy híve a fuziónak — mely nélkül egyik leglényegesebb program-pontját alig is valósíthatná meg.

Az ellenzéki lapok tehát nem ejthetik tévedésbe a nagy közönséget Bánffy ellen készülő harcuk valódi okh iránt. Nem a Bánffy működése iránti várakozás kilátástalansága az, hanem a csalódott remény által szenvedett kudarc!

Hajdumegye közgazdasága a múlt évben.

A megye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén az alispáni jelentés a megye közgazdasági viszonyairól a következőkben emlékszik meg:

Az 1894. évi XVII. t. cz. végrehajtása céljából a nyomásos gazdálkodásban érdekelt felek összehívása folyamatban van, a közös legelő használatában érdekelt felek összehívása pedig megkezdett; a haszonállatok összehívása folyamatban van; a vármegye mezőgazdasági bizottság tervezése és ügyrendjére vonatkozó szabályrendelet megállapított; a mező-örök felfogadása fizetésük pótdó kiutalása által biztosított, a mezőrendőri kihágások folytán felmerülő s gazdátlan jogságok eladásából befolyó összegek nyilvántartására vonatkozó könyvek törvényszerűleg berendezettek. A mező és begyőrök részére kiadandó szolgálati könyvecskék kelő példányba beszerestettek.

A buza, roza és árpa termés általában középszerű volt, ellenben a zab közepes aul maradt, a tengeri pedig igen silány volt. A gyümölcsök a kedvezőtlen nyári időjárás miatt nem fejlődtek csak kevés érlelődött meg. A szőlő a filokszera által nem bábogtatott helyeken közép termést adott, ellenben a phylloxera által ellepelt helyeken alig termelt valami. A répa és burgonya általában jó volt, — a vetett takarmány is elég jó fizetett, azonban a rétek, legelők nagyon megéreztek a nagy szárazságot s széna csak nagyon kevés lett.

Sok bajt okoztak a hesseni légy és a peronospora viticola, — ez utóbbi ellen azonban a permetezés jótékony hatása minden egyes esetben nagy mértékben mutatkozott.

Az állatállomány állapota a rossz legelők és takarmány szűke miatt nem volt kielégítő, ellenben az állategészségügy kedvezőnek mondható, mert bár a száj és körömfájás a nádudvari járás több községében, a b.-ujvárosi járáshoz tartozó 5 puszta s a H.-Szoboszló városhoz tartozó 1 puszta járványszerűleg fellépett is, nagyobb terjedelmet sehol sem öltött s rövid idő alatt megszűnt. H. Hadház községben a sertésorbáncz lépett fel járványosan, de rövid idő alatt elmúlt. Más járványszerű betegség a vármegye határára nem pusztított. Tenyészállatok a féltév folyamán nem szereztettek be, de apaállatokban nem volt hiány.

A községi falkolák és szederültvények jó karban tartottak. Az utmellékek fásítása folyvást gyakoroltatik.

A mezőrendőrségi viszonyok kielégítőek voltak, azonban az 1894. XVII. alkalma-ása óta a mezőrendőri kihágások — főleg tilos legeltetés miatti panaszok megszorodtak.

Az erdők üzemterv szerint kezeltetnek. Tüzeset H. Szoboszló város tulajdonát képező erdőben volt, hol mintegy 35 m. hosszú, 10 m. széles 3—4 erdőrészt pusztította ott el a n. kir. államvasutak gépjéből kipattant szikra folytán keletkezett tűz által. Erdőrendészeti áthágás nem fordult elő.

Gazdasági szövetkezetek a megye területén nincsenek. A hajdumegyei gazdasági egyesület még fennáll, de a részvétele miatt csekély eredményei működik.

A munkás viszonyok — a b.-ujvárosi járás kivételével — általában normálisak voltak. A b.-ujvárosi járásban azonban munkás kéz igen kevés s csak talmagas bérosszeg mellett szereshető meg. Míg magán B.-Ujvárosban a lakosság 1/10 része földbirtokkal nem bír szegény, s mert az uradalomtól földet sem haszonbérbe sem rész-munkára nem kap, gyakran lehet hallani az elégtelen nép panaszát. Munkás-za argás azonban sohasem fordult elő.

Farsang.

Tájékoztató.

Farsang tart január 7-ikétől, azaz vizkereszt napjától február 26-ikáig, azaz hamvazó szerdájig.

Jan. 19. A függetlenségi kör táncvigalma a Koronában.

Január 19. Szabó munkások táncvigalma a Margit-fürdőben.

Jan. 26. A polgári kör bálja a Bikában.

Jan. 26. Ács ifjúság bálja a Margit-fürdőben.

Február 1. Jogász-estély a Margit-fürdőben.

Február 2. A kőmíves-egylet táncvigalma a Margit-fürdő-teremben.

Február 3. Fodrász segédek bálja a „Margit”-fürdő-teremben.

Febr. 9. A kereskedők bálja a Bika termében.

Febr. 16. Az ág. ev. filiéreget thea-estélye a Bikában.

Febr. 17. Az asztalos ifjúság tánc mulatsága a Bikában.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A kaszárnya árvája.

— Irta: Krudy Gyula. —

(Folyt. és vége.)

II.

És aztán meg sem állott a padlásig, hátra sem mert tekinteni. A feltörekvő kőnyek elhomályosították szemét és azokon keresztül látta azt a szives, tiszta asszonyarcot, amint mosolyogva szól hozzá... futott fel a padlásra. Ott volt a vaczka a szalmában néhány rongyos ruhadarab között. Ott levetette magát a szalmába és sirt, zokogott és nem tudta, hogy miért. Szegény, nyomorult szive össz-facsarodott, a melyen már megkérgeződett a sok durvaság, a sok bűn egyszerre felengedett egy jó szóra, egy szánakozó mosolyra... Nem mert egész nap lejönni, vaczkában ott feküdt mozdulatlanul, hanyat bámulva a tető hasadékain beszűrődő világosságot, egy eltévedett napsugarat, amely hintázza ringatta a porzemeket a padlás levegőjében. Azt nézte a nyomorult sokáig, — míg el nem tűnt, míg másféle nem fordult a nap. Napok multak el aztán, míg a nyomorult el merre hagyta fészket mikor az éhség űzte le őt a konyhába a fény-s réz-ütők közzé, ahol durva szidalmazással fogd a őt a nyurga szakács, hogy napokon át neki magának kellett hámozni a burgonyát és a linstá huszárok csak nagy verekedésre kullogtak el egy két veder vizért a kúthoz. A nyomorult éhes volt és a szakács csak akkor adott neki valami maradékot, miután fényesre surolt egy hata mas-

rézkondért, melynek oldalain már ujnyi volt a zöld rozsda.

Dani aztán lassan lassan visszaszokott, beletörődött az előbbi életbe. Homályosan emlékezett csak arra a tiszta mosolygó női arcra, mely éjszakákon át háborgatta nyugodt álmát.

Egy nap aztán találkozott Borsodinéval az udvaron, nedves, sáros apríusi délelőtt volt a kaszárnyában bokáig érő volt a rút csata. A szép asszony ahogy végig ment az udvaron visszé felhibbentette szoknyáját, hogy kiállantak formás lábai és fehér alsó ruhájáról tiszta csipkékéi Dani még nem látott ilyet... Bambán szeméit mereztve nézett az asszony után, aztán elbujt megint és napokig kinozta magát ezzel a képpel.

Dani az őrmesterékhez került. Melegek lettek a napok és a katonáknak sok dolga volt, egyiket sem lehetett kivonni a szolgálatból, hogy az őrmesternének hordja a vizet, dolgozzon a konyhára.

Az asszonygyűlölő osztályparancsnok grót úgy is nem a legjobb szemekkel nézte már addig, hogy az őrmesteréknek olyan gyakran van szükségük három négy legényre. Az őrmester mondta hogy mosnak és kell, hogy valaki vizet hordozzon a konyhára.

A gróf dünyögött és mondta, hogy felesleges annyit mosatni. Ő is látta az asszony szép fehér alsószoknyájának a csücskét egyszer és mérgesen gondolt arra, hogy „egy” őrmesterné ilyen fényűző legyen. A többi őrmesternék a felesége, a kiket mind egyszerű szolgálókból emeltek magukhoz az osztály három csillagos, sargaszalagos altisztjei, loncsosak voltak és piszkosak, a kik nyáron lucskosan, mezíten labbal csatangoltak a legénység közt.

* **Evangelikus hölgyek thea-estélye.** A debreczeni ev. filiéreget jövő hó 16-án tartja meg minden évben oly fényesen sikerült, kedélyes thea-estélyét. A vizalmat az „Arany Bika” dísztermében tartják meg. A jövő hét elején állítja össze az elnökség a rendező hölgybizottságot, melynek élén G é r e s i Kálmáné előző áll és ekkor összeállítják a felszolgálást eszközöző kisasszonyok névsorát is.

* **Az asztalos-íjak szintén kiveszik** részüket a farsang örömeiből. Mint értesülünk, az asztalosifjúság február 17-én a Bika a termében, Magyarai testvérek zenéje mellett táncmulatságot rendez — A rendezőbizottság már megalkult és mindent elkövet, hogy a mulatság sikerét előmozdítsa.

Irodalom — Művészet.

* **Millenniumi magyar történelem.** Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes (millenniumi kiadás) nagy munkának nyolczadik füzetét most hagyta el a sajtó. Ez a nyolczadik füzet Marczah Henrik „A vezérkora” első kötetének folytatását képezi és pedig a negyedik könyv második fejezetének befejezése, melynek címe „A térítés kezdete”, — majd a III. fejezet „Istvan mint fej-delem” foglaltatik a füzetben és megkezdődik az ötödik könyv, melynek főcíme „Szent-István királysága”, az I. fejezettel, melynek címe „Istvan törvényei”. Ezt a füzetet is szintén pazar fényűnyel előállított nagybecsű műmelléklet és számos szövegkép díszítik. Mint műmelléklet van a füzethez csatolva a Szent István király által kiadott és a panonhalmi apátságra vonatkozó alapító oklevél eredetijének pompásan s került basonmása, a melyhez a mi írásmódra áttéve, tiszta, szép nyomású szöveg-olvasás van mellékelve. A másik melléklet a konstantinápolyi régi básiyalakokat ábrázolja, a mostani állapotukban, a legújabb fénykép felvétel után. A szöveg közé nyomtatva találjuk az „Esztergomi Szent-István kápolna” belsejének képét Dörre Tivadar eredeti rajzában, — ugyancsak ettől a kiváló rajztanártól a regényes fekvésű panonhalmi ősi benczés-monostor tájképét, mely a legsikerültebb az eddig ismert panonhalmi képek között; továbbá a clunyi apátság szép tájképét. A híres

Hát legfőbbképen azért jött Dani az őrmesterék konyhájába. Ott kapott egy vaczkot, ott hevert egész nap a levegőbe meresztve szemét, ha nem volt dolga. — Ott pedig nagyon kevés volt. A szép Borsodiné lehetőleg elvégzett maga mindent és csak akkor szólította fel fekvéséből az ábrándozó rongyos legényt, ha valami durvább munka jött elő.

Dani lett az őrmesterék mindenese.

És a szegény nyomorult olyan boldognak érezte magát, hogy nem bántották örökösen, nem volt rabszolgája a durva katonáknak.

A szép őrmesterné szánta ezt a szegény fiút, hát jó! bánt vele. Kivetkeztette piszkos rongyaiból és adott neki valami tisztességesebb ruhát, reggelenkint leküldte mosakodni a kúthoz és szigorúan ráparancsolt, hogy vigyázzon a ruháira, mert ha piszkosan megtalálja egyszer, hát kiűzi a lakásból.

És a nyomorult bambán engedelmeskedett. Éjszakánként értelmetlenül motyogott magában és a párnáját csókolgatta, sirt, nyöszörgött, ránkötözött a teste. Néha ijedten ébresztették fel. Ilyenkor elszégyelte magát és alig hallhatólag sutogott valamit, hogy bocsánatot kér, nem teszi többet.

Egy júniusi reggelen pedig, ahogy az őrmesterné kijött a konyhába, Dani odarokkadt elbe sirva, zokogva és csókolgatta a kezét, a ruháját. Borsodiné elszégyelte magát és durván kiáltott rá a síró legényre, hogy keljen fel és takarodjon ki a konyhából.

Dani szomorúan kullogott egész nap a mezőkén, a réteken, rogyosan ödögött haza este a kaszárnyába. Ahogy végig czammogott a sáros udvarok az istállók felé, az őrmesterné felhívta. Megbocsátott neki. Eléggé hasznave-

bécsi krónika van a lovag; Szent Ugyan Szilveszter részlet felső része hullájának védőszentje Szent István krónikáján van állítólag sok bécsi t. Mint erre császár arcképe közölve a kr. Előfizet kr. féltévre minden kö

* **Dur** történt már régen akkor, mik években a Budán. A szegényes ség, mint a jokban a multak; a mióta a be e műtettek a Lengyel bálják. A banem Off a modern humorán. lehet után biant-polka dícső ősap zenében iv A vissza a k anyi soka házba élén Meg nanan apó póban foly hisszük, b ezim-zerep

hető fia v éjszakákon Valami fé Különösen mióta a fi getni a fé és többsz őrmestert

Egy nagy az ő lahó a sz meleg aug történt a zióis örme a hálóter volt és c tak az ő Akk Han

ablakot és egyik tiszt u cipőjük

Az A hald é törött abl vörös arc akkor kap

Hog gálat deri pontból és folytatták Az az asszony ajtó felpa

...télye. A deb...
...an tartja meg...
...ált, kedélyes...
...y Bika" disz...
...elején állítja...
...bizottságot...
...előző áll...
...ást eszközlő

...kiveszik ré...
...rtésülünk, az...
...k a termen...
...ett táncmu...
...ág már meg...
...a mulatság

...zet.
...nelem. Az
...megjelenő
...nő tíz köte...
...kának nyol...
...íjtót. Ez a
...A vezérök
...pezi és pa...
...zetének be...
...kezdete". —
...fej-delem"
...ik az ötödik
...ván király...
...me „Istvan
...pazar fény...
...klet és szá...
...elléklet van
...király által
...vonatkozó
...an került
...dra áttéve,
...van mellé...
...tantinapolyi
...ani állapo...
...el után. A
...Esztergomi
...épét Dörre
...csak ettől
...regényes
...si ben...
...sikerültebb
...között; to...
...t. A híres

...ni az ör...
...vaczkot,
...esztve sze...
...g nagyon
...leg elvég...
...lította fel...
...gényt, ha

...ese.
...boldognak
...örökösen,
...knak.
...szegény
...e piszkos
...esséesebb
...a kuthoz
...yázzon a
...a egyszer,

...meskedett.
...magában
...rgött, rán...
...resztették
...dig hallha...
...tatot kér,
...gy az ör...
...daroskadt
...kezeit, a
...és durván
...jen fel és

...ap a me...
...haza es...
...mogott a
...rmestere
...hasznave-

bécsi krónikának érdekes képeiből a következők vannak átvéve: Szent István kép; Huntlovag; Szent István, mint az egyházak alapítója. Ugyan Szent István pecsétjének hasonmása; Szilveszter pápa egyik hullájából vett eredeti részlet hasonmása; Szent István koronájának felső része (eredeti alakja); II. Szilveszter ómhullájának hasonmása; Szent István király és védőszentje (Részlet a koronázási palástról); Szent István és Szent Imre arcképe Turóczy krónikájának augsburgi kiadásából; Szent István állítólagos ereszényének, mely a kapuczinusok bécsi templomában őriztetik, eredeti rajza. Mint erre a korra vonatkozó adat, III. Ottó császár arcképe és pecsétjének hasonmása van közölve a szöveg között. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 fnt 60 kr. félévre (24 füzet) 7 fnt 20 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

Színház.

* Dunanan apó és fia utazása tegnapi este történt meg színházunkban. Ez az utazás ugyan már régen kezdődött a debreczeni színpadon; akkor, mikor jó Kántor Gyuszi a hatvanas években bevitte a kankánt a Horváth-kerthe Budán. Akkor ide is elkerült Dunanan apó és szépséges fia: Patroklus és a debreczeni közönség, mint újdonságot szívesen kísérte rövid utójában a bamba utasokat. A régi jó idők elmúltak; a hypnotizálás és a szuggerálás ideje, mióta a belügyminiszter eltöltötte a laikusokat a műtétektől, szintén elmúlt és most már csak a Lengyel zsidóban és a Dunanan-ban produkálják. A szöveg naív meséje idejét multa ugyan, hanem Offenbach bájos muzsikája ma is túltesz a modern zeneiről cikornyán, mesterséges humorán. Azt a pajkos, melodióz zenét ma sem lehet utánozni pajkosnak elnevezett szilaj tremblant-polkákkal, galoppokkal; megalapítója, dicső ősapja csak Offenbach maradt, akinek a zenében ivadékaik gyöngye epigonok csak.

A közönség tehát szívesen emlékezett vissza a kelemes, üde zenére, melynek ütemei annyi sokat táncoltak sokan egykor és a színházba élénk érdeklődéssel ment.

Meg kell mondanunk mindjárt, hogy Dunanan apó és fia utazása nagyon csöndes tempóban folyt le; mondhatnók: é ettelenül és azt hisszük, hogy ez még a hypnotizis hatása. A czímzerepben Püspöki (a gyászoló Tiszai he-

lyett) és Nyilassi (Timpagnon) még csak hagyján, mert istenadta jókedélyük melegével felderítették valahogy azt a dermesztő hideget, mely az egész előadáson végigvonult — Patroklus (Gallyassy) humora olyan volt, mint mikor éret királykörte helyett vaczkort harap az ember; a francia vidéki rézöntő elkényeztetett fia helyett egy „Goldstein Számít” mutatott be, a ki saját magát csiklandozta, csak hogy nevetessen. — Ruzsinszky Ilona (Paméla) ide-oda járkálása oda-illet volna egy huszárőrmesternek is; hiányzik játékból minden kellem és sikk, de énekének bája, aztán feledtetni hibáit. Kosza (Asztrakán) olyan bátor bakugrásokkal követett el, hogy Horog bódéjában biztosan primo jonglurkép kaphatna helyet. Locsarekné megtette, a mit tehetett; de azért az egész előadás bizony gyöngén ment. A híres kankán a második felvonás végén, prúde vonásaival olyan volt, mint a limonádé. Valamivel több élénkség, több tűz és a közönség bizonyára jobban fog mulatni.

* Farsangi trefa. Józsi farsangi tréfát készít elő a színtársulat: „Tabarin felesége”-nek paródiáját, a melyet színtársulatunk farsang három utolsó napján fog előadni. A paródiát „Tandari felesége” czím alatt és egészen magyar viszonyokra alkalmazva Katona Imre, a „D. El.” h. szerkesztője írja s így farsang utójára a legvidámabb színházi estét várhatjuk. A szereposztás a következő: Tandari — Nyilassy, Zsuzsi, felesége — Locsarekné Falcsik őrmester — Püspöki, Csicsa — Vank és Moku. — Takács, muzsikuskok, Lébele, korcsmáros, Rózsahegyvi. Ezenkívül vásáros nép is lesz az élénken tartott színen.

A modern asszonybreviáriuma.

Wohl Jankáné az az elmés gondolata támadt, hogy férfaktól, asszonyoktól véleményt mondhat a modern asszonyról. A férfiakhoz azt a kérdést intézte, hogy mit tartanak a kaczer nőkről és a tetszelgő férfiakról? A kérdésre, a többek közt, Temérdek ezt felelte:

A kaczer nőben több van a nőből, — a tetszelgő férfiben pedig kevesebb van a férfiből, mint a menyének lenni kell; mégis az a több a nőben: hiány, — és az a kevesebb a férfiben: felesleg.

A hölgyektől három dolgot kérdezett a szerkesztő:

szobába. A tiszt még emlékezett rá, hogy mily borzasztó volt az arca. A fogait, ahogy összecsatlogtatta, ajkaiba harapott és a fekete bika-vert hosszú fonatokban folyt végig állán. A szemei mint két sustorgó parázs csillogott sűrű szemöldökei alatt. Vadállat volt az, nem ember. Többet nem tud, mert ijedten ugrott le a harmadtelblyi mélységbe a kaszánya kövezetére. A lábát kifecszamította, elajult egy pillanatra, de aztán eszébe jutott a szobában maradt bajtársa és eleszott az osztály irodájáig, melynek az imént nyitva hagyták az ajtaját. Ott nagy erőlködéssel lekasztotta a falról a szárad trombitáját és riadót fújt. — Kis-é sziszanyerte erejét és kisántított az udvarra és úgy fújta az alármat.

Ahogy pedig ott állott az udvar közepén a kútnak támaszkodva az őrmesterné lakására ügyeit. Csendes volt ott minden. Halálos csendesség. Egyszer lehullott valami az atlaktól. Egy fej volt. A bajtársa feje. A vadállat leszakította azt és megdobta vele a riadót fúvó hadnagyot...

... A kaszánya árváját talpig vasban verették fel a hadbíró elé.

— Miért tett d azt fiam? — kérdekte.

Dani, a kaszánya árvája elvesztette már akkor minden józságát. Születésének minden bűne kitört raj a. Sápadt merev volt az arca. Öszeest volt, görnyedt, mint azelőtt. Elfelejtett beszélni is. És csak a tánczait csörgette.

Az őrmester is eltette magát. A kérekedett a közönsékhöz és elment valahova az isten háta mögé a mészok közé. És aztán néha rá is gondoltak arra a bolond, rongyos, kuty hű Danira, a kaszánya gyermekére.

- 1. Sértő vagy hizelgő e a nőre nézve a férj féltékenysége?
- 2. A férj mely tulajdonsága biztosítja leginkább a nő boldogságát?
- 3. A nő mely tulajdonsága biztosítja leghatározottabban a házi békét?

A feleletek közül idézzük a következőket.

- 1. Sértő és unalmas
- 2. Ha foglalkozni tud otthonában.
- 3. Ha jól érti a főzést, a sütést!

Kazinczy Arthurné.

- 1. Hizelgő, de alkalmatlan.
- 2. Semmibe sem avatkozni.
- 3. A józan ész.

Bukovinszky Arthurné, Juhos Irén.

- 1. Hizelgő arra a nőre, a ki nem szereti a férjét, de sértő, elszomorító annak, a ki igazán szeret.
- 2. A fedhetetlen becsület.
- 3. A ravaszság.

Szabó Nogáll Janka.

- 1. Ha erényes az asszony, sértő; ha nem az, úgy hizelgő a férj féltékenysége.
- 2. A nő boldogságát férje józan esze biztosítja.
- 3. A nő hallgatni tudása biztosítja leginkább a házi békét.

Frölichné Móricz Paula.

- 1. A férj féltékenysége minden körülmények között sértő, — kétely a nő becsületeségébe, — ebben pedig kételkedni nem szabad.
- 2. Azt hiszem, erre a kérdésre a mennyi a nő, annyi a különböző válasz.
- 3. Szerintem türelemmel és jószággal egyedül nem sokra megyünk, — lényegesebb tényező a házi béke főtartásánál a nő ügyessége, tapintatossága.

Bohus V. Julia.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta minden nap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 9—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelnek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 órá között; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá között.

A m. kir. törvénytörvényeknél jegyzőiroda nyitva a hétköznapokon d. u. 3—5 órá között, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá között. Gyűjtőszekciónyiből a beadványok kivételnek kétköznapokon d. e. 12 óra d. u. 6 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1895. jan. hó 16 án reggel 7 órakor. Hőmérséklet -4.7 C fok. Légnymás 757.5 millim. Szélirány déli. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 3 millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet -5 fok. Legalacsonyabb hőm. —4 fok. Réteg 19 cz. méter.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Zeneostély az „Angol király” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Színház szeptember hó 29.-től minden este 7 órakor.

Sótahangverseny a „Margit-úrdó vendéglő” dísztermében okt. 14.-től minden vasárnap délután 4 órakor; felváltva a R á c z K. és M a g y a r i a k zenekara.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a a Keresk. akadémia palotájában.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület, főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden-Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: Haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Jan. 31. Városi közgyűlés.

— **A kendertermelés meghonosítása Debreczenben.** Egyik legjövendelmesebb mezőgazdasági ág a kendertermelés, mely kevés befektetéssel, kevés fáradsággal holdanként 50—60 frt. hasznot hajt a gazdának. Különösen megérdemli tehát ez a mezőgazdasági ág, a mai nyomorúságos viszonyok között, midőn a gabona árak a legalacsonyabb fokig süllyedtek le, hogy a gazdák feléje fordítsák figyelmüket és minél nagyobb területen igyekezzenek termesztetni a kendert. Maga a földművelési kormány is nagy súlyt fektet a kendertermelés fölkarolására. Csak nem régen jelent meg ez iránt egy földművelési miniszter rendelete a kormány mostanában kötött szerződést egy első rangú czéggel, mely nagy törével kész előmozdítani a kendertermelést. E czég kötelezte magát az ország különböző helyein, azokon a helyeken, ahol a gazdák legalább 500 holdon vállalkoznak a termelésre, kenderültetőköt állítani fel a termelt kendert megfelelő áron beváltani a termelőktől. Debreczen határának talaja igen alkalmas e hasznos ipari növény termelésére s ennélfogva két kézzel kell megragadnunk az alkalmat arra, midőn új és biztos jövedelmi forrás kínálkozik nehéz viszonyokkal küzdő gazdaközönségünknek. Már legközelebb külön cikket közlünk e fontos kérdéssről egyik képzett gazdától. Hisszük, hogy felszólalása nem lesz pusztában kiáltó szó: hanem erős lökést fog adni a keletkező mezőgazdasági mozgalomnak.

— **Békési Gyula ügye.** A tankerületi főigazgató kellemetlen ügye ma is élénken foglalkoztatja a debreczeni társadalmat. Ámbár lapunk tegnapi közleménye, mely *Békési Gyula* főigazgatónak, önmagát megnyugtanni igyekező nyilatkozatát foglalja magában, némi tájékoztatást nyújt ez odiosus ügyben, mégis szükség-snek tartjuk reprodukálni a Debreczeni Reggeli Újság mai számának ez ügyre vonatkozó közleményét, melyben az foglaltatik, hogy Némethy Károly iratai között öt névjegyet és egy elismervényt találtak, melyen Békési Gyula kir. tanácsos saját névalírással beösméri, hogy a 10—20—50—80 frtos sat. részletekben fölvevett kölcsönt jan. 1-ére megtéríteni tartozik. — Tegnapi d. u. megjelent a „D. H.” szerkesztőségében L. A. ur, egy önkéntességre előkészítő helybeli tanfolyam igazgatója s a lapban B. urnak még távollétében, azt akarta kinyilatkoztatni, hogy 179 forintot *ő adott kölcsön* Békési urnak s Némethynál az általa visszaadott nyugták maradtak. Egyébiránt Békési tank. főigazgató ur a D. R. U. mai számában nyilatkozatot tesz közlé, mely lapjában teljesen egyezik azzal a nyilatkozattal, melyet a főigazgató ur lapunk munkatársa előtt tett és melyet *tegnapi* számunkban közöltünk. Az újabb nyilatkozat így hangzik: „A Debreczeni Reggeli Újság” folyó évi január 15-én foglalt, ellenem irányult közleményt hivatalos utazásomból visszatérve, ma délután 4 órakor olvastam. Midőn kijelentem, hogy a közlemény elejétől végig rágalom, addig is, míg a magam ellen kért hivatalos vizsgálat után a tényállást kideríteni és meghurcolt nevem szepőlenségét helyre állítani fogom, ezuttal még csak annyit jegyzek meg, hogy ha Némethy Károly birtokában voltak adósságról szóló elismervények, ezeket Némethy tölem sikkasztotta.” Ez odiosus ügygel, mely most már bíróság elé fog kerülni, a vizsgálat befejezéséig nem foglalkozunk.

— **Katonák élelmezése átvonulás idején.** A honvédelmi miniszter a cs. és kir. közös hadsereg és a magyar kir. honvédség legényeinek, örmestertől és hasonló rendfokozatú altisztől lefelé, átvonulás alkalmával a szállások által kiszolgáltató étkezéért a katonai (honvédségi) javadalmazásból fizetendő térítési összeget az 1895-ik évre 19 krban állapította meg a tiszán-tuli részeken, vagyis: Máramaros, Ugocsa, Szatmár, Szilágy, Szabolcs, Hajdu, Bihar, Békés, Csongrád, Arad, Torontál, Temes és Krassó-Szörény vá-

megyékben, valamint Szatmár-Németi, Debreczen, Nagyvárad, Szeged, Hódmezővásárhely, Arad, Páncsova és Verseck városokban. Ugyancsak 19 kr. az élelmezés ára Tiszáninnon és Horváth Szlavonországban. Erdélyben 17½ kr., Dunánul pedig 21½ kr. Legdrágább Pozsonyban: 30½ kr., azután Budapesten: 26½ kr. Együttal felhívta a miniszter a törvényhatóságot, hogy az 1894 évi okt. hó 1-től 1895 évi szeptember hó végéig divó marhahusákról szerkesztendő kimutatást hozzá 1895. évi október hó 16-ig terjessze föl. A marhahusák bejelentésénél a kimutatásba csakis az egész törvényhatóság területén divott marhahusák által összegzei vezetendők be és alapul csakis a marhahusák és ezekből is csupán az egyszerű leveshúsfelek veendők.

— **A Könyves Tóth Mihály gépei.** Könyves Tóth Mihály, a hasonló nevű hírneves debreczeni lelkész fia, kiváló mérnök, társtulajdonosa Uj-Pesten egy kotró-gyárnak, mely az upesti kikötő jobb partján, a népszigeten emelkedik. A jeles mérnök és vállalkozó nagyszámu debreczeni ösmerősei bizonyára érdeklődni fognak azon hír iránt, hogy e kotró gyárban új találmánnyal, már szabadalmazott „hó emésztő” és „hó fuvó” gépekkel jó eredményvel sikerült kísérleteket tettek s a tulajdonosok f. hó 20-án d. e. ½ 10 órakor azokkal nyilvános próbát tartanak, melyre meghívták Debreczen város hatóságát is. A hó emésztő az utcákon és tereken levő hónak vaslemezen nagy tömegekben való gyors és olcsó elolvasztására van szerkesztve. Az elolvadt hó a kipüfögő gőzzel melegített tömlőkön egyenesen a csatornába vezethető. Bár a hóke és a hó-oldat lapátolása ezután is megmarad, de a hótömegek elfuvarozása fel és lerakása teljesen meglőzhető. A „hó fuvó” a hónak a vasutakon gyorsan és nagy mennyiségben 5—10 m magasságra és 10—15 m. távolságra való eltávolítására használható nagy előnyvel. Ugyancsak a mi földünk gyárában készültek a budapesti Andrassy uton épülő földalatti villamos vasutnál kitünő eredménnyel használt kis száraz kótrók. Érdekes e helyen fölemlitenünk, hogy Könyves Tóth Mihály mérnöknek egyik testvére K. Tóth Sámuel debreczeni esztergályos pedig az általa feltalált egészséges pipaszárrakkal tette külföldön is ismeretessé a Könyves Tóth nevet.

— **Petőfi sorsán.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk özv. *Kuttor Sámuelné, Komlóssy Julianna* asszony haláláról. Az elhunyt matróna közel rokona volt a telivér debreczeni Komlóssy-családnak. Nevezetes szerepet játszott az elhunyt férje, ki a város nyomádjának évek hosszú során keresztül szorgalmas munkása volt a városi nyomdának, melynek vezetője megbízta volt *Kuttor Sámuel* t azzal, hogy a debreczeni nemzetőrök táborában föllállítandó tábori nyomda vezetését vegye át. *Kuttor Sámuel* a megbízást elfogadva, a nemzetőrökkel Erdélybe vonult, hol a harcban elveszett, a nyomdát Hurbán seregei elpusztították és azóta Komlóssy Julianna bus özvegyiségben élt, míg végre elveszett térjével egyesülhetett 46 évi özvegyiség után.

— **Téli napsugár.** Fejük tetejére állhatnak a kalendérium csináók egytől-egyig. A legtöbb olyan hideget jósolt erre a mostani időszakra, mint a milyen hideg egész télen keresztül egyetlen egyszer sem fordult elő. A téli időszak közepén, mi történik mégis?! Napsugár mosolyog le ránk a tiszta égről s a napsugár erejétől olvadásnak indul hó, jég s olyan locs-pocs támad az utcán, hogy az olvadás majd fel veti az embert. Ha még legalábbestére felfagyna; hanem ehelyett tart az olvadás éjszakán keresztül is, hozzá lagyos eső hull a magasból, mely még jobban elősegíti az olvadást. Olyan szokatlan ez az időjárás nekünk, mintha egy hatvan éves szürke fejű agastyán szerelemre gyulad valami kis bakúsi lány iránt.

— **Bejelentés a betegsegélyző pénztárba.** Az iparhatóság a rendőr-éghez terjesztette be azoknak az iparosoknak névsorát, a kik alkalmazottjaikat nem jelentették be a kerületi betegsegélyző pénztárba. Ezeket az iparosokat a rendőr-ég most pénzbírsággal fogja sújtani s az így befolyó büntetéspénzeket jótékony czélra fogja fordítani.

— **Azev. ev. ref. egyház gazdasági bizottsága** tegnap délután az egyház tanácstermében ülést tartott. A gyűlésnek csupán apróbb, egyházi épít-kezésekre és javításokra vonatkozó tárgyai voltak.

— **Megváltás.** Egy sokat szenvedett kis fiú végezte be kedden este ½ 9 órakor életét. A kis Szombathy Sándor, Szombathy János r. bej. hivatali irodatiszt kedves nyolcz éves fia halt meg, hónapok óta tartó kínos szenvedés után. Neki a halál igazi megváltás volt, mert minden muó percz olthatatlan kínokkal tünt fölőtte el. A bánathoz szokott szülék gyásza még e megváltás mellett is elképzelhetetlen. A kis Sándorkát csütörtök d. u. 2 órakor fogják eltemetni a nap-utczai 2500 sz. a. háztól. A mit nem kapott meg életében, adja meg neki az isten túl a síron: a nyugalmat. A szomorú esetről következő jelentést kaptunk: „Az isten legbőleesebb gondviselés megelégedte az én édes kis fiam kimondhatatlan szenvedéseit és megváltotta. Örök nyugodalmat adott a kínos szenvedések helyett és így a feleségem: Hlukovszky Mari, mint gyermekeim: Margit, Ida, Pál és Ferencz nevében is tudatom, hogy Szombathy Sándor élte 8-ik évében, e hó 15-én este 9 órakor meghalt. Temetése e hó 17-én csütörtökön d. u. 2 órakor lesz, Kossuth-Lajos-utczai 2500. sz. a. levő lakásunkról. A kik ismerték az én kis fiam sok szenvedését és a kik részt vesznek a mi fájdalomunkban, azokat keresztényi megnyugvással hívom meg e szomorú szertartásra. Debreczen 1895. január 16. Szombathy János

— **A debreczeni eset Baranyamegye közgyűlésében** Sopronvármegye ismeretes körirata a debreczeni Kossuth-bankett ügyében hétfőn került tárgyalás alá Baranyamegye közgyűlésében. Kardos Kálmán főispán indokolta, hogy nincsen semmi szükség arra, hogy a vármegye érdemileg foglalja kozzék az ügygel. Baranyavármegye hazafias közönsége — így szól a főispán — elítéli a botrányos esetet, ha ugyan igaz, hogy megesett, de hogy törhetlen hüségét a felségének bemutatása, erre nincs szüksége fölíratra, lévén már a multban nem egyszer alkalma hü alattvalói ragaszkodásának, tántoríthatatlan dinasztikus érzelmeinek bemutatására. Sokkal magasabb és közvetlenebb e megye közönségének a felsége iránt viseltető érzelmei, sem hogy ezeknek fölíratban kellene kifejezést adni s a felsége a király e fölírat nélkül is meg van győződve Baranyavármegye hazafias és a trón iránt őszinte, igaz lelkesedéssel viseltető közönségének törhetetlen hűségéről. A közgyűlés egyszerűen napirendre tért a soproni határozat felett.

— **Járdák takarítása.** Soha sem volt helyénvalóbb a rendőrség intézkedése a járdák tisztántartásáról, mint ma. A locs-pocs miatt majdnem lehetetlen a közlekedés, különösen a mellék-utczákon. A gazdákat szigorúan utasította a rendőrség a víz levezetésére, a járdák tisztántartására.

— **A Zion asztaltársaság** Vilmos Ferencz sörcearnokában f. évi jan. hó 19-én szombaton este 8 órakor kedélyes összejövetelt rendez, melyre külön meghívókkal hívja meg az érdekelteket az asztaltársaság elnöksége. A meghívó utolsó sora a következő eg hangzik: „A tagok kéretnek vendégeket magokkal hozni.”

— **Uj levelező lapok.** A belügyminiszter — hogy a községi orvosok az esetleg fellépő járványos betegségeket annál gyorsabban bejelenthessék — külön e czélra készített vöröszínű bérmentes levelező lapokat bocsátott a községi orvosok rendelkezésére.

— **Két berkocsis** állott ma a rendőrség, előtt, akiket bizony szigorúan megbüntetett a rendőrség. A két kocsis talán az egyedüliek, akik nem szívesen emlékeznek vissza a gazdász-bárra, amennyiben megunták a „Bika” szálloda

előtt való éjszakázást s a hideget s bebuzdítak egyik közeli kocsmába. felügyelet nélküli hagyva a kocsit. Ott azután, mint annak idején a jó Csokonai a csapról, elfelejtkeztek ők is lóról, kocsiról s már régen vége lett a bálnak, a két kocsi még mindig ott állott nagy bosszuságára a báltól haza menőknek, kik kocsis hiányában gyalog voltak kénytelenek haza menni. A rendőrség különben több feljelentést kapott már kötelességet szegő bérkocsisok ellen, most is példásan megbüntette a két atyáft.

— **Egészségügyi felülvizsgáló orvosok.** A belügyminiszter Hajdúvármegye részére egészségügyi felülvizsgáló orvosul Dr. *Miskolczy Imrét*, a trachomára nézve pedig Dr. *Feyer Nábánt* nevezte ki.

— **Megsemmisítendő passzusok.** Azon passzusokat melyek oly jószágokra vonatkoznak, mely jószágok már elpusztultak, egy most érkezett belügyminiszteri rendelet értelmében tulajdonosaik 100 frtig terjedő pénzbürség terhe alatt kötelek a községi előjárásokhoz, megsemmisítés végett beadni.

— **A trachomás betegek gyógykezelése.** Uj b á z y Károly kerületi orvos ma terjesztette be a II-ik kerületi kapitánysághoz a kerületben előfordult trachomás betegekéről szóló tudósítását. Ebből az tűnik ki, hogy a szem-betegek nem ösmerik el betegségük veszélyességét s nagyon könnyen, feületesen veszik az orvos utasításait. Körülbelül 17—18 ember van a feljelentésben felsorolva, a kik dacára, hogy betegeknek találtattak s hogy gyógykezelésre voltak utasítva nem gyógykezeltették magukat és betegségüket elhanyagolták. — Most újra szigorúan elrendelte a rendőrség a gyógykezelést s mindazokat a kik ezután nem fogják gyógykezeltetni magukat, a közkórházba fogják hivatalosan szállíttatni.

— **Emiek Silye Gábornak!** E hó 17-én lesz első évfordulója annak, hogy a volt Hajdúkerület utolsó főkapitánya s Hajdúmegye első főispánja: hajdubabási Silye Gábor elhunyt. Silye Gábor a hajdúk történetében fontos szerepet játszott, illő lenne tehát — írja az ottani lap — ha az egykori hajdúvárosok sirja felé em ékoszlopot emelnének. Erre nézve a hajdúvárosok előjárásait most ezután is, közelebb levélben is megfogják keresni a mozzalom, illetve a gyűjtés megindítása iránt.

— **Eifogott csavargó.** Vági Izsónak a timár-társulat helyiségében levő üzletéből, a kapu alul egy csavargó ellopott egy deszkát. Tetten érték s bekisérték a rendőrségre.

— **A ki nem respektálja a rendőrséget.** *Borbély Imréné* hívják a vitét, a ki ma délelőtt még a rendőrséget utasította rendre. A kis csizmadialeány ugyanis az ipariskola igazgatójától be volt jelentve a rendőrséghez, mert iskola mulasztónak volt feltüntetve. Hanem a kis fiu ártatlannak érzi magát a dologban s azt állítja, hogy ő nem mulasztott. — „*Hát azt ízeni a gazdám, hogy ne tessék engem felhívogatni, mert nekem dolgom van s csak bátrlattnak a dologban,*” — ilyen szavakkal üdvözölte a kis vitét a polgári biztost, a ki a vakmerőt kitessekelte a szabófal.

— **A dyphteritis korlátozása.** A dyphteritisnek, a gyermekek e rettenetes ellenségének megrendszabályozhatása végett elrendelte a belügyminiszter, hogy minden községben *egészségügyi bizottság* állítsassék fel, melynek feladata a dyphteritis elleni óvintézkedések megtétele illetőleg ellenőrzése lesz.

— **H. Böszörményben** elkészült a legtöbb adót fizetők névjegyzéke az 1895 évre. A tíz legtöbb adóftétele névsora itt következik: 1. Részvénytársulati takarékpénztár, képviselője Nagy Lajos kereskedő 2661 frt 08 kr., 2. Reform. egyház, képv. Szeremley József 2346 frt 42 kr., 3. Pródi legelő birtokosság, képv. Kiss Ferencz rendőrszkapitány 1212 forint 73 krajczár, 4. Lédig Sámuelné, képviselője Klein Káman Dávid 1175 forint 29 krajczár, 5. Lengyel Imre (Debreczen) 1155 frt 64 kr., 6. Nagy Imre 931 frt 77 kr., 7. Cserda legelő birtokosság, képv. Bácsi Péter földm. gazda 809 frt 31 kr., 8. Grimm A. József (Arad) 648 frt 47 kr., 9. Karap Móricz (Debreczen) 628 frt 62 kr., 10. Barak János 589 frt 12 kr.

— **Egy rakás kulcs.** Mindennapi dolog, hogy az ember kulcsot elveszít, viszont, hogy kulcsot talál. Sokszor azonban egy elveszített kulcsért tetemes összeget adna az ember s még sem tud rá akadni. A III-ik kerületi kapitányságnál ez idő szerint nem kevesebb, mint 30 darab kulcs van a polgári biztos asztalfiókjában, melyeket az utczán talált koronként a rendőrség. A kulcsokat hirdetik is mindég, de nem igen jelentkezett gazdája egynek sem. — Állítólag egy fiatal színész je entke ett tegnap, hogy ő egy ilyen kulcs keresére utazik. Össze-vissza forgattta a 30 darab kulcsot, de bizony nem akadt rá arra, a mit keresésére. (Zárjel közt egyen mondv a kulcs egy szép asszony szívének a kinyitására szükségeltetnék.)

Városi és megyei ügyek.

* **A szervező bizottság első albizottsága** a közgyűlések szervezeti szabályzatának tárgyalása végett holnap délután 3 1/2 órakor ülést tart.

* **Hajdúmegye közlekedési ügyeinek** mult évi állapotáról a közigazgatási bizottság következőket terjeszti fel a kormányhoz: A debreczen-fehér-templomi állami közut a fé év folyamán jó karban volt. Ennek fenntartására 70 két köbméteres törött köhalom állított ki házi kezelés mellett köbmenként 13 frt. 44%, krjával. Ezenkívül utpadka helyreállítások is eszközöltettek 420 frt összegge, és pedig vállalati uton. — összesen 67.681 km. kitevő törvényhatósági köpített közutak jókarban tartására 1815 két köbm. s törött köhalom állított ki 26933 frt. 81 kr. költséggel; egy 2 m. köhalom kiállítására átlag 14 forint 84 krba került, egy kilométer utra fordított összes költség pedig évente 465 frt 98 kr. A törvényhatósági közuti hálózatba, mely a ki nem épített utakat is beleszámítva, ez idő szerint 355.390 kmt tesz ki — a mult év folyamán 6 drb. köellenfalú és vas felszerkezettű műtárgy építettett be 23995 frt 29 kr költséggel. — Ezenki ül kiépítettett 8 darab betoncső átteresz 3742 forint 52 krajczár költséggel, — műtárgyak építésére tehát összesen 27.737 frt 81 kr. fordított. A közuti forgalmi észlelések az év folyamán fennakadás nélkül folytattattak, de az összegyűjtött anyag még feldolgozva nincs. A posta szállítási szolgálatot az e mult félév folyamán közlekedési akadályok csak annyiban nehezítették meg, a mennyiben egyes helyeken az csak ősszel még mindig nehezen járható. A debreczen—nagy éta—derecskei vasutak 1894 deczember 8 án átadatván a forgalomnak d. e. 6-tól kezdve ezen vonalon naponta egyszer közlekedő kalauzposzák rendezettek be, minek következtében a Hosszú Pályi—Sánd—Mike—Pécs—Debreczen és a Berettyó Ujfalu—Derecske közt közlekedő egy fogatu kocsit küldöncz a posta járatok beszüntetettek ellenben a vasut mentén fekvő összes posta hivatalok a pályaudvarra naponta négyszeri gyalog vagy egy fogatu kocsit küldöncz postajár tot tartanak fenn. Ezen vasut távirtda állomásai magántáviratok kezelésére is fel vannak halmozott. A földmivelés ügyre vonatkozólag

— **Felbuzzás az árvatartó alap átvétele ellen.** Egyik helyeeli hírlap újságolása szerint *Osváth Ferencz* ügyvéd és presbiter felbuzzást adott be a debreczeni egyházmegyéhez a protestáns árvatartóalap átvétele ügyében, melynek némely föltételeivel és módoszataival felebb-ző nincsen megelégedve. A felbuzzást az ügy iránt érdeklődők különféleképen pertraktálják. Tekintélyes helyen hallottuk azt a felfogást, hogy ezen kérdésben, mely kizárólag a város és a debreczeni két prot. felekezet befűye, felbuzzásnak egyáltalában nem lehet helye a z e g y h á z m e g y é h e z, annyival inkább nem, miután e fejedelmi eredetű alapítvány felett való öszvetlen felügyeletet és ellenőrzési jogot a belügyminiszter magának tartotta fenn, akkor, midőn ugy rendelkezett, hogy a két prot. egyház minden év végén köteles szabályszerű számadást terjeszteni fel a városi tanács utján a belügyminiszterhez. Ez a felfogás minden esetre ügyelmet érdemel a sokszor bolygatott kérdés elbírálásánál.

Táviratok.

A királyi kéziratok.

Budapest, jan. 16. (A D. E. er. táv. Érk. d. u. 2 ó. 50 p.) A hivatalos lap mai száma közli az új miniszterek kinevezését és a régi kabinet fölmentését.

Wekerlénél a királyi kézirat hangsúlyozza a változatlan kegyelmet és őszinte köszönetet a teljesített kitünő szolgálatokért, különösen az államháztartás egyensúlyának helyreállításánál.

Szilágyi Dezsőt kitünő szolgálatainak elismerése mellett kegyelmesen fölmenti. *Lukács Bélát*, *Hieronymit* valóságos titkos tanácsosoknak nevezi ki és *Andrássy Gyula* grófnak, valamint báró *Eötvös Lorándnak* kitünő szolgálatait elismeri.

Az új kormány esküje.

Budapest, január 19. (A D. E. ered. táv. Érk. 3 ó.) Az új miniszterek ma délelőtt 11 órakor tették le az esküt a király kezébe. Az ünnepélyes szertartásnál az eskümentát báró *Fejérváry Géza* olvasta fel. Jelen voltak: gróf *Széchenyi Gyula* főajtónálló, *Tarkovics* államtitkár.

Az eskütétel után testületileg hosszabb kihallgatáson voltak a királynál, utóbb pedig a volt miniszterek voltak bucsukihallgatáson.

Kossuth Ferencz.

Budapest, január 16. (A D. E. ered. táv. Érk. 3 ó. 20 p.) Hiteles forrásból értesülten jelezhetem, hogy *Kossuth Ferencz* nem szándékozik a parlamentben működni; sőt összes eddig viselt állásairól is lemondott.

Az „*Equitable*“-nek és a *Tarnóczy-féle* gépgyár részvénytársaságnak visszafizette az eddig kapott előlegeket, sőt eddig birt Erzsébet-köruti lakását fölmondva, újonnan beszerzett butorait is elárusítani szándékozik. Mint hírlík, meguntta azt a viszálykodást, mely a függetlenségi anyapárt és a 48-asfüggetlenségi(Eötvös) párt között allésvissza szándékozik menni *Olaszországba*.

A francia kormányválság.

Budapest, január 16. (A D. E. ered. táv. Érk. 3 ó. 20 p.) Párisban óriási izgalmat keltett *Casimir Perier* elnök lemondása. Államcsinytól tartanak a köztársaság megbuktatására.

Az utczákon a politikusok közt óriási nyüzsgés és izgalom. A lemondások a *Casimir Perier* folytonos megtamadtatása, a nélkül megvédelmezték volna. A *közönség elkeseredése nyílt harcz a parlamentáris uralom és a közzabadságok ellen*.

A nép elvárta, hogy az elnök a pártok támadásain felül állónak tekintetik, de csalódott; a közönség reméli, hogy az elnökválasztási kongresszus ismét megválasztja *Casimir Periert*, ha pedig nem fogadná el az elnöki mé tóságot, a je öltek a következők: *Dupuy Waldeck*, *Rousseau*, *Challemel-Lacour* és *Spuller*. Az elnök lemondásáról a lapok pártállásunk szerint emlékeznek meg. A zürzavar óriási.

Kossuth szobra.

A Kossuth-szobor bizottsághoz újabb a következő adakozások folytak be.

Varga Lajos és Kovács Mihály gyűjtése a 48 ik sz. gy. ivén: Kovács Mihály 2 frt, Muszer Emil 1 frt, Emerich Dávid 20 kr, Emerich Henrik 40 kr, Frolam Rafánia 50 kr, Reisz Lipót 1 frt, Hemel Sámuel 1 frt, Kolonics Lajosné 1 f, Nagy Amália 1 f, Kecskés János 50, Paládi I-né 10 kr, N. N. 20 kr, Moskovits D. 10 kr, Stern Regina 20 kr, Öchléger Mari 50 kr, Farkas Ferenczné 2 frt, özv. Balogh Gáborné 1 frt, Halasi Bálint 50 kr, Csikos Aranka 50 kr, Brini Ernesztin 50 kr, Bundi 20 kr, N. N. 20 kr, Braun Paula 10 kr, Sisz Mihály 10 kr, Kozák Mihály 1 frt, Balog Mihályné 50 kr, Tóth Sándor 50 kr, Molnár Alberiné 20 kr, Farkas István 50 kr, Schager Károly 1 frt, N. N. 1 frt, Tóth Anzrás 50 kr, Link Ignác és fia 1 frt, Weinstein Eliásné 40 kr, Varga Lajosné 2 frt, Kezdődy Eadréné 50 kr, Jakabovits Aladárné 1 frt, Bászlerué 1 frt, Szepesi Juliska 50 kr, Katz Jakab 1 frt, Dankó M. 2 frt, összesen 29 frt 60 kr. — Kiss Mór gyűjtése az 582. sz. gy. ivén: ugyanő 2 frt, Kiss Mórné 2 frt, özv. Nyiri Lajos 1 frt, Kovács József 1 frt, Kancza M. 1 frt, Süttő Zs. 50 kr, Király József 50 kr, Plesh János 1 frt, Király 50 kr, Czimerth János 50 kr, Fischer Jakab 1 frt, Kontrásky József 1 frt 50 kr, Dusa János 50 kr, Gyiraszin György 50 kr. Összesen 13 frt 50 kr.

Weszter István 705. sz. gy. ivén Csoknyaj Jenő 1 frt, Stern Emil 2 frt, Stoli Gusztáv 1 frt, Boros testvérek 1 frt, Neuhaus Róbert 1 frt, Weszter István 10 frt, Kordina Károly 2 frt, Kratinák Márton Bécs 2 frt. Összesen 20 frt.

Kivert kutya.

A vizsgálóbíró szobájának ajtaja megnyílik. Két fényes szuronyon siklik végig a nap sugar s lágyan simu annak az ütött-kopott ruhájú, vézna embernek az ábrázatához, aki ott áll a két szuronyos börtönőr között s füldekolva köhög.

A vizsgálóbíró közelebb inti. Szinte szánkozást mutat az arca, amint szemével végigtekint ezen a semmi emberen.

— É. Mihály, — mondja.

— Az vagyok, É. Mihály vagyok, bíró ur, — felel.

— Tudom, miért állok itt, tudom. Megkéselttem az asszonyt, ennyi.

— Szerencsétlen ember vagyok én; szerencsétlenebbet nála, nem hordhatott még hátra a föld. Négy esztendője házasságot, hajó deli legény voltam akkor, nem ilyen, mint most, nem ilyen, a kibé hálai jár a lélek. Egy kis megtakarított pénzem is volt, az asszony is hozott valamit a házhoz; az enyémet eléltük, az asszonyé megmaradt. Akkor már nem volt nyugtom odabaza; szálla lettem a feleségem szemében. Elfogyott a pénz, elfogyott a becsület, elfogyott az asszony szerelme is. Hogy ne kelljen az övére szorulnom, munkát vállaltam, pedig akkor már a fűdömben volt ennek a kínos nyavalyának a csirája.

— Az egyik gyárban alkalmaztak. Minden másnap éjszakás voltam, és ez tetszett az asszonynak. A túlfeszített munka, az éjjelezés csak erősítette a nyavalyámat s nem bírom tovább, nem mertem neki szólani, attól féltem, hogy itt hagy s elviszi magával a gyermekemet.

É. Mihály fakó arcán végigcsordult néhány könnyes-pé és zokogva folytatta:

— ... elviszi magával a gyermekeket, azt a szépséges szép háromesztendősi fiúgyermekét, aki egyedüli örömmöm, boldogságom, minde nem volt.

— Megtettem azt is, hogy a gyárban más helyett virrasztottam, több pénz jutott így az otthonvalóknak. Munkatársaim ingerkedtek velem.

— Minek hagyod annyit magára azt az asszonyt; még majd gondol valamit, de talán már gondolt is!!

— Beszélhetek máttam bármit, nem hit-

tem nekik, biztam az asszonyban. Pedig az mindjobban hű-gedett irántam, minél rosszabbra fordult az egészségem. aneál inkább távolodott tőlem. Csak a kis Pista maradt hozzám hű, az szeretett, az simogatott, az kedveskedett nekem. A mi kis szabad időm volt, azt a Pistikával játszottam át. Szinte megújodtam, ha közlemben tudtam azt a kis fiút, úgy éreztem, hogy szép, deli legény vagyok újból, mint voltam akkor, mikor oltárhoz vezettem a feleségemet.

É. Mihály mellett egy pillanatra magasán emelkedett, de ő-szesett a kis emberke ismét s fullasztó, erős köhögésszakította félbe a szavát. Az arca, mint a tűz olyan lett egy percze, — de mikor elhagyta a köhögés, szintelenre, fakóvá vált ismét.

— Így éltm, bíró ur, — beszélt tovább — teljes ötdél estendeig. Ekkor azt mondtam feleségemnek: — Asszony, ha nem akarsz elföldeltetni, engedd meg, hogy szüneteljek a munkával egy kissé. Majd jobbrafordul az egészségem, azután ismét érettetek, kettőtökért dolgozom. Ne engedd, hogy apátlan legyen a fiam, hogy árvaságra, szomorú árvaságra jusson.

— Ekkor történt aztán, bíró ur, a mi történt. Az asszonynak az arca száraz színt váltott egy perc alatt; hol epirult, hol elhalványodott a dühtől. Kikapta a kezeim közül fiamat s letette a földre. Aztán elibém állott, aztán a szívembe kapott földéklő szavaival.

— Mit nyalod-falod azt a gyereket, mikor ugysem a — tied? megmondom, minek boldogítsalak tovább?!

— A gyanu, mi már régen szunnyadt bennem, e szavakra egyszer fölédett. Mit tudom, aztán mi lett? az asztalon fekvő kést felkaptam, s megszurtam vele azt az asszonyt. Elfogtak, itt vagyok. Nem, nem akarom látni az életem megkeserítőjét sohasem!

A vizsgálóbíró fölpillant az ablakból, aztán odaszól É. Mihályhoz:

— Azt már nem is látja többet: — felesége a szurás következtében meghalt.

É. Mihály egész testében ő szerándult s lassu, vontatott hangon, mintha csak magának mondaná, soggja:

— Én istenem, én édes jó istenem, ha kiszabadulhatnék, — hogy fölnevelhetném azt a szegény gyermeket!

Aztán lehajja a fejét a mellére s füldekolva köhög.

Tóth Dezső.

Vegyes hírek.

* A hamis tizforintosok ismertető jelei. A mindinkább forgalomba kerülő hamis tizforintos bankjegyek felismerhetésére szolgáló ismertető jeleket az „osztrák-magyar bank“ főtanácsa a következőkben alapította meg: A jelenleg forgalomban levő bankjegyhamisítványok majdnem kivétel nélkül az 1880. évi tizforintos bankjegyeknek tibi-alenvomattal készített hamisítványaihoz tartoznak. Ezen hamisítványok, a mennyiben összbonyomásuk által mint olyanok fel nem ismerhetők, a következő különleges ismertető jelekkel bírnak: 1. A német szöveg-oldalon a jobb oldalon ábrázolt eszményi fej bal orrcimpája mellett rendszeren egy sötét pont látható. Ezen szövegoldal fenti jobb sarkában levő „10“ számjegy köriratában, melyben e szavak „Zehn Gulden“ háromszor ismétlődnek, egyszer „Zehn“ helyett „Zenn“ olvasható. 2. A magyar szövegoldal a valódi jegyeknél a bankjegy vörös száma hat számjegyből, a hamisítványoknál ellenben csak öt számjegyből áll. A magyar szövegben a hamisítványokon e szó „főintézetéi“nél hibásan „főintézetenél“ van nyomtatva.

* A lottókirály — asztalos. Farkas Ádány hért, a temesvári lottópör elítélte e hó 23-ikán tejezi be szegedi raboskodását és szabadul ki a szegedi csillagbörtönből. A lottókirály fogsága alatt alaposan megtanulta az asztalosmesterséget és a szegedi Lengyel-czég részére diszes butorokat készít. Farkas hazamegy Aradra és az a terve, hogy ott butorüzletet nyit, melyben maga fogja vezetni az asztalos-ipar körébe vágó cikkek készítését.

Az amerikai grófné.

— Amerikai regény. — 49.

— Chatfield-Taylor H. G. -61. —

(Folytatás.)

XX. A Michigan tó partján.

Az állomás-főnök fáradtan ment irodájába, Highland Glenben, hogy az express vonat megérkezte előtt kinyugodhassa magát annyira, a mennyire a meleg júliusi nap megengedhette, midőn éles fütttyentéssel berobogott a vonat, mely mintha tudná mily kedves vendégeket hoz, idő előtt megérkezett.

Az állomás-főnök szeme csakhamar egy csinos hölgyön akadt meg, a ki oly ismerősnek tetszett előtte.

— Ha ez nem Morse Laura! — kiáltá örömteljesen, majd mintha elszólotta volna magát, mélyen meghajtva rebegett:

— Bocsánat Lady!

— Hagyjuk el a czimezéseket Williams ur, én csak Morse Laura vagyok itt — felelé Laura, kezét nyujtva régi ismerősének.

— Az emberek még csak néhány nap mulva várták és nagyban készülnek a fogadására, — jegyzé meg Williams ur.

— Tudom, éppen ezt nem akartuk. Férjem, — mondá Laura, rámutatva Hugóra, — rávette a főnököt, hogy megálljon ezzel a vonattal a mi kedvünkért, a mi kedves kis falunk állomásánál.

Sok keresés után, szerencsére kaptak egy kocsit, mely csakhamar berepítette őket Highland Glenbe.

Az öreg fehér ház láttára Laura örömujjongásban tört ki. Minden fa jó barátja volt. Az öregségtől egészen megszürkülve jött elébe az öreg újfundlandi kutya. Ugatni akart az örömtől, de hangja már nem volt. De megismerve Laurát, a mennyire öreg csontjai engedtek, felkapaszkodott reá, hogy megnyalhassa a kezét.

Az anyja az előszobában kötögetett, míg a kocsizörgésre ő is kijött.

— Anyám!

— L ura!

A következő pillanatban anya és leánya egymás karjai közt voltak.

Ez este az egész család együtt volt a teánál. Nem lévén Vasárnap az asztal rakva volt peccenyékkal, befőttekkel, finom tészta neműekkel, mert Morse ur szeretett jól étkezni, csak Vasárnap vonta meg magától a fényűzést, jó keresztényhez illően böjtölvén e napon. Morse ur szokásos komoly arc kifejezése is megváltozott most, midőn az ifju pár elbeszélte kis gyermekük apró kedvességeit, meg hogy mily pompásan izlik az otthon főzött ebéd a sok londoni diszes vacsorák után. Húgó maga is ugyan jól hozzá látott az étkezéshez. Az apósa nem is állhatta meg, hogy meg ne szólítsa:

Ugye ilyent még Angolhonban sem lehet kapni.

— A jó Isten igazán sok minden jóval megáldotta Amerikát, — felelé Húgó. — De a legjobb a világon az amerikai asszony. Bizony mondom ha feleségem nem lenne, már rég elvesztem volna. Ha valaha szerencsém lesz, azt csak annak köszönhetem, hogy „Yankee“ leányt vettem el.

Beszéde alatt Laurára tekintett, kinek boldogságában csak úgy villogtak a szemei.

— Igen, igen! — folytatá Húgó egészen komolyan. — Bevallom, pedig egy britnek nehezé ilyet bevallani, hogy a feleségem az úr a háznál. Ha valaha híres ember lesz belőlem, csak neki köszönhetem. Ő eszméket adott nekem. Megváltoztatta életem egész folyamát. Még a politikába is beleavatkozom. A multkor az urak házában hatalmas beszédet mondtam, hatalmasan meg éljeneztek. Laura a hallgatók között volt és én csak ötlet néztem.

— Meg is dicsertek a Times-ban; a Standard meg arról írt, hogy miniszteri tárczát kellene kapnod, — válaszolt Laura.

— Ime az ember, ha amerikai neje van, még szerény sem lehet.

(Vége kör.)

Közgazdaság.

*** Debreczen város közgazdasági előadója.**
A nagyméltóságú földmiv. ügyi m. kir. miniszterium január hó 6-án 77178/1894 szám intézményével Szücs Mihály gazdasági tanintézeti tanárt Debreczen szab. kir. város közgazdasági előadójává nevezte ki

Ez alkalomból kifolyólag a gazdaközönség tájékoztatására közöljük a földmiv. ügyi m. kir. miniszterium által a közgazdasági előadók működését körvonalozó utasításokat: melyek az 1882. XX. cz. szerint szabályoztattak.

Utasítás a közgazdasági előadók számára.
Az 1882. XX. t. cz. értelmében életbe léptetett közgazdasági előadói intézmény továbbra is fentartatik, a közgazdasági előadók állása azonban ezenül tisztán tiszteletbeli. A közgazdasági előadók mint a földmiv. ügyi miniszteriumnak a törvényhatóságokban létező tiszteletbeli szakközvegei, képviselői és bizalmi férfiak fognak működni. Mint ilyenek, a következő utasítással és ügykörrel láttatnak el.

1. A közgazdasági előadónak feladata a közgazdasági ügyeknek és érdekeknek előmozdítása e szerint figyelemmel kíséri a földmiv. állapotát az észlelt hiányok orvoslása iránt javaslatokat tesz. figyelemmel kíséri továbbá a földmiv. előmozdítására czélzó törvények és rendeletek pontos végrehajtását e az e részben tapasztalt mulasztásokról, nemkülönben a netán maguk a törvények és rendeleteknek a gyakorlati életben mutatkozó hiányairól jelentést tesz.

Minden, a miniszterium ügykörét érintő ügyben a hozzá közbenjárásért és szakvéleményért forduló közönségnek felvilágosítást ad. A miniszterium szakközvegeinek bármelyikét szükség esetén eljárásában támogatja.

2. Mint e miniszterium képviselője a törvényhatóság közigazgatási bizottságának tagja, ülésein részt vesz s ott a közgazdasági ügyek előadója. Ebből következik, hogy a földmiv. ügyi miniszteriummal folytonos érintkezésben kell állnia, hogy a közgazdaság terén előforduló minden nevezetesebb mozzanatról tájékoztatva legyen s az említett miniszterium érdekeit az általa megállapított irány elveknek megfelelően képviselhesse.

E czélból a közgazdasági előadónak a miniszterium hivatalos lapja a „Földmiv. Értesítő” hivatalból megküldetik.

A törvényhatóság alispánja, illetve városokban a polgármester, a mindenre kiterjeszkedő általános jelleggel bíró közgazdasági ügyekben tett intézkedéseket — foganatosításuk után — a közgazdasági előadóval közli, továbbá azon ügyekre nézve is, melyek bárha a közgazdasági viszonyokkal összefüggenek s ezeknek szempontjából is igényelnek megbírást, de tulajdonán közhatalosi intézkedést involválnak, vagy pedig egyesek konkrét eseteire vonatkoznak, a közgazdasági előadónak kívánságára, a történt intézkedésokről s azoknak közgazdasági szempontból fontossággal bíró indokairól szóbeli felvilágosítást ad.

A lefolyt üléseiről — a mennyiben azon közgazdasági ügy került tárgyalás alá — a közgazdasági előadó a miniszteriumnak rövid jelentést tesz.

Jogában áll a közgazdasági előadónak a közigazgatási bizottságoknak közgazdasági ügyekre vonatkozólag hozott és általa séremseneknek vélt határozatai ellen az 1876. évi VI. törvényczikk 22-ik §-a értelmében felelőzést élni.

3. A közgazdasági előadó éber figyelemmel kíséri és támogatja egy részt a miniszterium közvegeinek, másrészt a törvényhatóság területén működő autonom testületek, mint pl. gazdasági egyetemek, hitel, fogyasztási s más szövetkezetek működését, anélkül azonban, hogy azokat báminemű utasítással ellátná, mind a mellett befolyást lehetőséggel arra használja fel, hogy a közgazdaság emelésére irányuló társulatok, egyetemek stb. keletkezését elősegítse: az észlelt tapasztalatokról, valamint az e téren mutatkozó állami teendők iránt véleményt és javaslatot terjeszt elő.

Végül a közgazdasági előadók működésük

hasznosíthatásának czéljából felkéretnek, hogy a lefolyt esztendőben kifejtett működésükről lehetőleg évi jelentést készítsenek, mely minden év február 1-ig lesz a miniszteriumnak bemutatandó.

Az évi jelentés a következő pontozatokra terjedjen ki.

(Vége köv.)

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1895. január 16-án.)

Államadósság:	
Magyar aranyjárdék 4% — — —	124.25 124.75
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	127.50 128.50
„ koronajárdék 4% — — —	99. — 99.50
„ regüle váltásági kötvény 4 1/2% — — —	101. — 102. —
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	125.25 126. —
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	100.50 101. —
Tisza-szegedi 4% -os nyereséymény-sorajegy	143. — 144. —
Részvények:	
Magyar hitelbank részvény — — —	501.25 501.75
Osztrák hitelbank részvény — — —	412.20 411.40
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	127.29 130. —
Sorsjegyek:	
Magyar jelzálogbank 4% -os sorsjegy	129. — 130. —
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os — — —	116. — 117. —
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	11.75 12.25
Osztrák „ „ — — —	18. — 18.50
Olasz „ „ — — —	13. — 13.50
Bazilika sorsjegy — — —	8.75 9.25
Jó-szív „ — — —	3.10 3.40
Pénzümek:	
Cs. és kir. arany — — — — —	5.78 5.89
30 márkás arany — — — — —	12.15 12.19
30 frankos arany — — — — —	9.85 9.89
1 Savreigns — — — — —	12.38 12.43

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenör” részére.

Budapest, január 15.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet. Buzát ma gyengén kínálták, a vételkedv szintén igen gyenge s az irányzat lanyha maradt. Elkelt 15.000 változatlan áron.

Eladások:

Tiszavidéki 100—83 mm. 6.92 1/2 frt.	100—82 6.90 frt.	100—82 mm. 6.82 frt.	100—81 mm. 6.90 frt.
100—81* mm. 6.77 frt.	200—81 mm. 6.85 frt.	500—80* mm. 9.82 1/2 frt.	100—81 mm. 6.87 frt.
100—78 mm. 6.60 frt.			

3 havi időre készpénzfizetés mellett.
Zab 295—6.25

Határidő-üzlet. Amerikából lanyhább árfolyamokat jelentettek, nálunk változatlanul indult az üzlet buzában, s gyenge üzlet mellett ugy zárult is. Tengeri változatlanul indult s tekintetbe az igen gyenge vásárlási kedvre zárta tég 1—2 krral meglanyhult. Zab és rozs csekély üzlet mellett változatlanok.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a márcz.-ápr. ra 1895	6.66—6.67
„ szept.-okt. 1895	7.01 7.02
R o z s márcz.-ápr. ra 1895	5.59—5.60
Tengeri máj.-júna 1895	6.20—6.21
Z a b márcz.-áprila 1895	6.01—6.02
Repeze aug.-szept. 1895	10.65—10.70

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.—okt 1894	6.66—6.66
„ szept.-okt. 1895	7.01—7. —
R o z s márcz.-áprila 895	5.58—5.53
Tengeri máj.-júna 1895	6.22—6.20
Z a b márcz.-áprila 1895	6.01—6.02
Repeze aug.-szeptre 1894	10.65—10.75

Időjárás: ködös.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarno k.

Január hó 15. Hízott sertés árak: 1 Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkin. 400 kilogramm feletti súlyban) 43—44 krig. Öreg közép (páronkin) 300—400 kilogramm súlyban 43—44. krig. Fiatall nehéz (páronkin 320 kilogramm feletti súlyban) 44 1/2—45. krig. Fiatall közép (páronkin 251—320 kilogramm súlyban 44 1/2—45 krig. — Fiatall könnyű

(páronkin 250 kgm. terjedő súlyban 44 krtó 45 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkin 280 klg. feletti súlyban) 43—44. krig. Közép (páronkin 220—klgrig terj. súlyban) 43 1/2—44 krig. Könyű (páronkin 220 klg. terjedő súlyban) 43 krtól 44 1/2 krig — A hízott sertés üzlet-irányzat változatlan.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 82 sz. Páros bérlet.
Szerdán 1895. Január hó 16-án

Dunanan apó és fia utazása.

Vig operette 3 f. lvonásban Irta: Strandin.
Fordította: Tarnay P. Zenéjét szerzette: Offenbach. (Rendező: Tiszai Dezső.)

Holnap, osütörtökön, Január 17-én, páratlan bérletben:

O D E T T E.

Szümö. Irta: Sardon.

Színházi műsor

Pénteken, január 18 Népelőadásul, bérlet szüneten, leszállított helyárrakkal: „A csikós” népszümö, irta Szigligeti. Rendező: Bács.

Szombat, január 19-én: „Faust”, nagy opera, zenéjét irta: Charles Gounod. (Páros bérlet.) Rend. Tiszai.

Vasárnap, január 20. „Fehő Klári”, népszümö, irta: Rátkay László. (Páratlan bérlet.) Rendező: Bács.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csekonai” nyomda és kiadó r-t

Felölös szerkesztő: Eötvös K. Lajos

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Bikszádi viz ára

1895. január 1-től

egy ládával 4 fat.
egy üveggel 11 kr.

Szabó Zsigmond

üzletében

piacz és hatvan-utca sarkán.

A mosás napja megszűnt félelmes nap lenni!

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán 10 darab fehérneműt fél nap alatt kifogástalanul szép tisztára mo-hatunk.

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán a fehérnemű kétszer annyit ideig jó karban marad, mint bármely más szappan alkalmazásánál.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál a fehérnemű csak egyszer kell mosni, nem pedig háromszor, mint a más fajta szappanokkal.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál nem kell többé hűfő segítségével mosni vagy pedig az annyira ártalmas fehérítő port alkalmazni.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál megakariunk időt fűtő anyagok és munkeszt. Kezeskedünk a szappantőkésítésértalmatlanságáért

Kapható minden nagyobb fűszer és anyagkereskedésben (konzum-üzletben.)

Főraktár: BÉCS, U. RENNGASSE 6.

